

[Niels Andersen.]

Her vil jeg gerne minde om de betragtninger, jeg gjorde gældende, da vi gennemførte lønningsloven for statens tjenestemænd. Man kan vist næppe komme uden om, at denne lønningslov har haft vidtgående konsekvenser, og når jeg sidste år ved behandlingen af forslaget herom nævned, at en gennemførelse ville betyde øgede udgifter for samfundet til et beløb af mindst 300 mill. kr. årlig, har jeg vist trods alt haft mere ret end nogen af de andre ordførere, der gik ind for en gennemførelse af lønningsloven. Det har jo vist sig i den samling, som vi snart er færdige med, at lønningsloven har haft mange, mange udløbere. Den er årsagen til, at vort omkostningsniveau er skruet op. Jeg stod dengang ene med disse synspunkter og fik ikke tilslutning fra nogen i det høje ting, i hvert fald ikke fra noget parti, men man skulle have lyttet til og tænkt over det dengang og handlet derefter; så var omkostningsniveauet ikke steget så meget, som tilfældet er nu.

Med disse bemærkninger må jeg desværre give udtryk for stor betænkelighed ved dette lovforslags gennemførelse. Jeg vil gerne anmode om, at vi positivt koncentrerer os om at vikle os ud af den planøkonomi, vi nu er indhyllt i, og at vi prøver på at skabe de bedst mulige vilkår for vort erhvervsliv som helhed, også landbrugerhvervet.

Når jeg ikke er begejstret for dette lovforslag, må det ikke udlægges, som om jeg har noget imod, at landbruget skal have en ordentlig pris for sine varer. Det ønsker jeg absolut, men jeg tror, det er forkert at gå planøkonomiens vej. Det store liberale erhverv, som landbruget er, kommer i virkeligheden her ind på en vej, som slet ikke er i overensstemmelse med dets hidtidige standpunkt. Når man tænker på den Køgesresolution, der i sin tid blev vedtaget af husmændene, og hvori det klart siges, at man ikke ønsker statsmagtens indblanding med hensyn til prisansættelse, må man nok have lov til at konstatere, at med fremsættelsen af dette lovforslag har et ret historisk brud fundet sted. Jeg vil derfor advare imod at gennemføre en lovgivning, der indhyller os mere i planøkonomi; tværtimod vil jeg gerne tilstræbe, at tinget gen-

nemfører en lovgivning, som skaber lige vilkår for dansk erhvervsliv på helt liberal basis.

Fuglsang: På kommunisternes vegne kan jeg tilsige vor støtte til dette forslag til en mælkeordning. Vor stilling er for så vidt modsat retsforbundets, som vi var og er imod en kornordning, som væsentlig er til gavn for det store landbrug, og som vi ikke finder nogen naturlig begrundelse for, hverken i kornavlens produktionsomkostninger eller i det kornsælgende landbrugs økonomi i almindelighed.

Anderledes stiller det sig med hensyn til mælkeproduktionen bl. a. på baggrund af den prisdannelse, der følger af kornloven, som jo vil komme til at fortsætte, med eller mod vor vilje og vedtaget bl. a. med retsforbundets stemmer. Vi forstår, hvor rimeligt og nødvendigt det er af hensyn til småbrugsekonomien at modvirke en gentagelse af fjorårets katastrofale prisfald ned til 3 kr. 50 øre pr. kg smør. Det er ikke uforståeligt, at husmødrene, ikke mindst i byerne, ønsker de billigst mulige fødevarer, men det må retfærdigvis også erkendes, at ikke mindst mælkepengene, som det her drejer sig om, udgør en væsentlig del af den løn, som titusinder af småbrugere får for deres arbejde. Men dertil kommer — det viser historien og udviklingen i vort land som i andre lande — at de kredse, som i mange tilfælde har trykket landbrugets producentpriser, i stort omfang udgøres af industrikapitalen, som har ønsket at skabe forudsætninger for at sikre sig selv den billigst mulige arbejdskraft og sikre sig avance i mellemløddene. At dette forhold stadig væk eksisterer, derom vidner jo det ærede medlem hr. Poul Møllers meget tempererede begejstring for dette forslag til en mælkeordning.

Nu er det ganske rigtigt sådan, som det har været antydet, at fastsættelsen af en minimumspris på hjemmemarkedet kun i nogen grad kan afbøde et fald ude på verdensmarkedet, som jo aftager størstedelen af vor mælkeproduktion. Derfor vil dette at sikre vore husdyrproducenter en rimelig pris for deres varer ikke blot være et spørgsmål, der afgøres af hjemmemarkedsprisen, selv om den har en større interesse, end der i almindelighed tildeles den; men det